

BLØDDYR**BLÆKSPRUTTER**

Find ud af, om der er blæksprutter i akvariet for tiden!

Hvis der er blæksprutter, find så ud af, hvad det er for en slags. De er enten ottearmede eller tiarmede. De er: _____

Hvor opholder de sig? _____

Hvis de bevæger sig, hvad gør de så? Svømmer langsomt? _____ Svømmer hurtigt? _____

Har de, mens de svømmer, armene pegende fremad eller bagud? _____ Eller nedad måske? _____

Hvis de ikke bevæger sig, hvad foretager de sig så? _____

Hvilke farver har de? _____

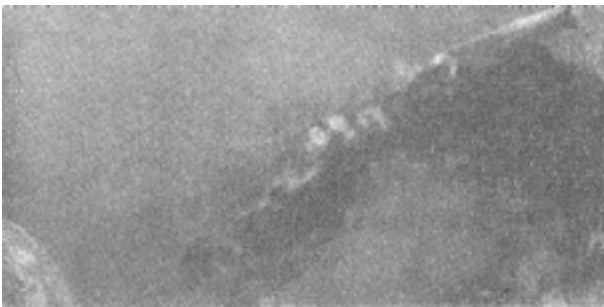
Blæksprutter er rovdyr, men de er også selv bytte for andre rovdyr.

De kan skifte farver efter omgivelserne. Hvilken fordel er der ved det? _____

Ottearmede blæksprutter tilbringer det meste af tiden i skjul. Nogle gemmer sig ved at grave sig ned i bunden, andre ved at bygge gemmesteder af sten. Find to forklaringer på hensigten med at skifte farve og at gemme sig. a) _____

b) _____

Blæksprutten kan også gemme sig meget hurtigt, hvis den bliver angrebet, mens den er ude af sit skjul.. Den lægger 'røgslør' ud. Inde i kroppen har den en kirtel, som udskiller en sortagtig væske, som den kan sprøjte ud i vandet, samtidig med at den lynhurtigt slipper væk i ly af 'blækskyen':

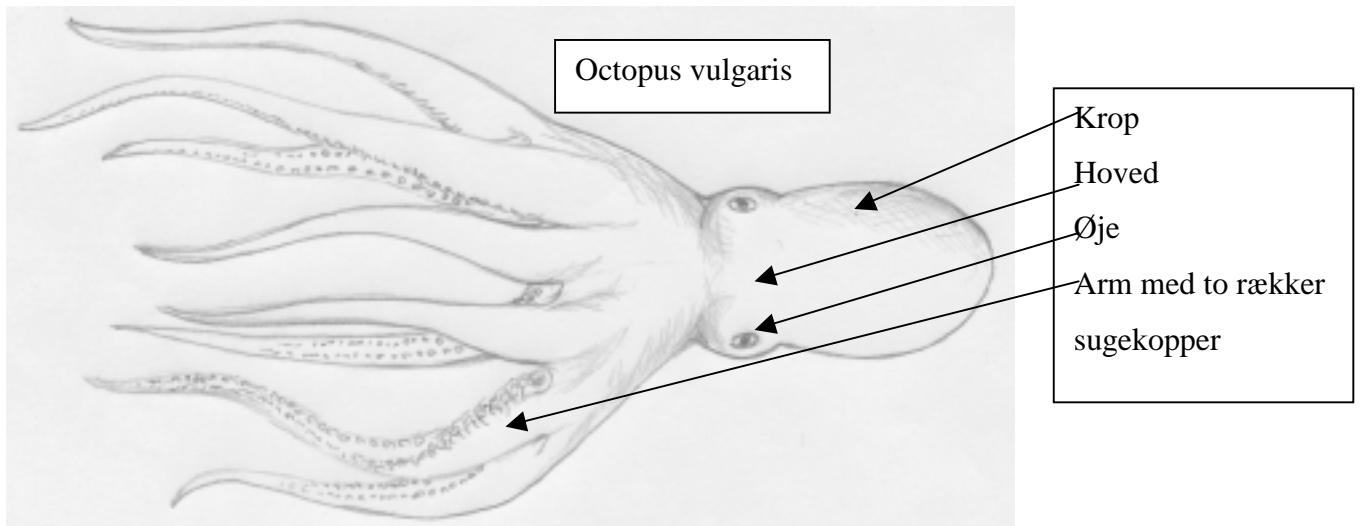
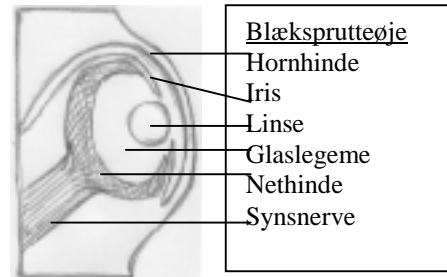
Øverst: Blæksprutten begynder at sprøjte 'blæk' ud
Til højre: Få sekunder efter er vandet så plumret, at blæksprutten nemt kan slippe bort fra sin fjende.
(Efter U.K.T.Schulz).

Blæksprutter skifter farver og mønstre, hvis de bliver ophidsede, vrede eller bange, og når de er i færd med at parre sig, eller for hunnernes vedkommende når de er i gang med at lægge æg.

Nogle blækspruttearter kan også lyse.

BLØDDYR

Blæksprutten har en veludviklet synssans. Hvornår har den gavn af den? _____

BLÆKSPRUTTER

(Efter Danmarks Fauna)

Skjult midt mellem armene sidder munden. I munden er to skarpe hornkæber, der ligner et papegøjenæb, og som bruges, når bytte skal dræbes eller fortæres. Føden består mest af muslinger og krabber. Med hornkæberne brækkes der hul på byttets skal og fordøjelsesvæske spyttes ind i hullet, så dyret dør og opløses og kan så puttes ind i munden eller slikkes ind med blækspruttens raspetunge. Det varer ½-1 time at æde en krabbe. Muslinger åbnes på klem med armene og giften sprøjtes ind.

Ottearmede blæksprutter spiser meget og vokser hurtigt, men bliver sjældent ret gamle, de fleste kun 1-3 år. De fleste arter er heller ikke ret store. Den største almindelig forekommende bliver højst 1 m lang, når man regner de strakte arme med til længden og vejer da 2-3 kg.

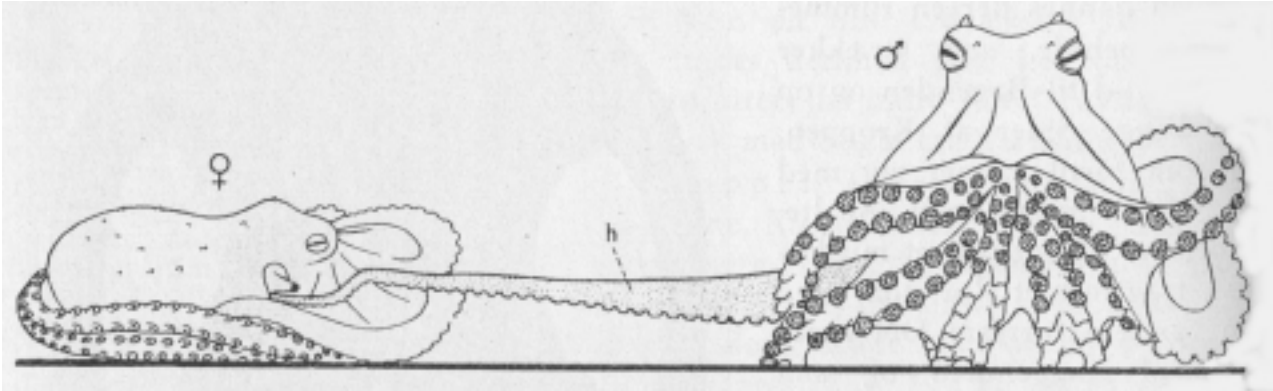
Kroppen er omgivet af en muskuløs hudfold, kappen, med en lang spalte på tværs langs hovedets underside. Frem gennem spalten stikker en tragt. Ved skiftevis udvidelse og sammentrækning af kappen trækkes vand ind gennem spalten og presses ud gennem tragten.

Hvad tror du, der sker, hvis blæksprutten har fyldt kappehulen med vand, lukker spalten stramt til og presser vandet ud af tragten med stor kraft? _____

_____ Tragten kan drejes. Hvad nytte kan blæksprutten have af det? _____

BLØDDYR**BLÆKSPRUTTER**

Modsat andre bløddyr er blæksprutter altid særkønnede, d.v.s. der er hanner og hunner. Før parringen, der finder sted, mens de ligger på bunden, udviser de en særlig adfærd:

Efter Racovitza

Hannen skifter livligt farve, holder armene på en bestemt måde og føler på hunnen, indtil han får lov at føre spidsen af en af armene ind i hunnens kappehule. Denne arm er anderledes end de øvrige, idet spidsen er omdannet til en slags parringsorgan, der anbringer små sædbeholdere i hunnens kappehule nær hendes æggestok. Parringen varer en god times tid.

Hunnens 150.000 æg befrugtes og gydes i ca. 200 stilkede klaser af små ægkapsler fastgjort et skjult sted. Octopus-hunnen passer sine æg og sørger for frisk vand til dem, indtil de en måned efter gydningen klækker.

De nyklækkede unger søger op til overfladen og lever der af plankton ca. 3 måneder. Når de er ca 6 mm lange søger de ned til bunden. De vokser betydelig hurtigt. Under gode forhold kan de forøge deres vægt fra 65 g til 600 g i løbet af to måneder. – Et nyfødt menneskebarn vejer f.eks. 3½ kg. Hvis det skulle øge sin vægt i samme forhold, hvad ville så et 2 måneder gammelt barn veje? _____

Ottearmede blæksprutters fjender er f.eks. torsk, lange, havtaske og havål.

I Danmark spiller blæksprutter ikke nogen større fiskeriøkonomisk rolle i modsætning til i landene omkring Middelhavet. De lande, der fisker de største mængder, er dog Kina og Japan.

Tror du, det passer? At nogle blæksprutter kan blive 15 meter lange eller mere og veje over 500 kg? At man har fundet et blæksprutteøjje med en diameter på 40 cm i maven på en hval? At nogle blæksprutter kan flyve? At den største Octopus vulgaris, man har fanget i Middelhavet, vejede 25 kg og var 3 m lang? At blæksprutter kan finde på at angribe mennesker? At nogle blæksprutter kan flyve ligesom flyvefisk?

Opgaveliste – klik her.